

Úvodní slovo generálního ředitele

Vážení čtenáři,

dostáváte do ruky Informační list č.1 státního podniku Povodí Vltavy, vydaný k druhému cyklu plánování v oblasti vod. Završením prvního cyklu bylo v rámci územní působnosti podniku schválení Plánů oblastí povodí Horní Vltavy, Berounky a Dolní Vltavy. Ve druhém plánovacím cyklu státní podnik Povodí Vltavy pořizuje na základě novelizovaného vodního zákona čtyři plány dílčích povodí z celkových deseti v celé České republice, a to ve spolupráci s krajskými úřady a ústředními vodoprávními úřady. V rámci našeho státního podniku byla již pro první plánovací cyklus zřízena potřebná organizační a odborná struktura, která bude plně využita i v cyklu druhém. Pořizování plánů dílčích povodí a s tím související činnosti jsou zajišťovány přímo z úrovně generálního ředitelství, v sekci správy povodí.

Správci povodí i celá Česká republika mají s vodohospodářským plánováním dlouhodobé zkušenosti a proto jsem přesvědčen, že se úspěšně vyrovnáme i s úkoly druhého cyklu plánování v oblasti vod dle Rámcové směrnice o vodách, stejně tak jako s požadavky Povodňové směrnice. Dle Rámcové směrnice o vodách bude proces plánování v oblasti vod završen třetím cyklem v letech 2016 – 2021, přičemž všech vytčených cílů by mělo být dosaženo nejpozději do roku 2027.

V tomto prvním Informačním listu je uveden zejména přehled změn oproti prvnímu plánovacímu cyklu a z toho vyplývající základní změny v rámci územní působnosti podniku.

Prostřednictvím dalších Informačních listů bude státní podnik Povodí Vltavy informovat dle potřeby o významných

výstupech v průběhu druhého cyklu plánování v oblasti vod a současně tak bude i zapojovat veřejnost do procesu pořizování Plánů dílčích povodí Horní Vltavy, Berounky, Dolní Vltavy a ostatních přítoků Dunaje.

Závěrem je třeba si připomenout, že celý proces plánování v oblasti vod v České republice je proces „živý“, plno požadavků a metodických postupů vzniká téměř souběžně s postupem prací na pořizování plánů dílčích povodí a proto se jedná o činnost velmi zodpovědnou a náročnou.

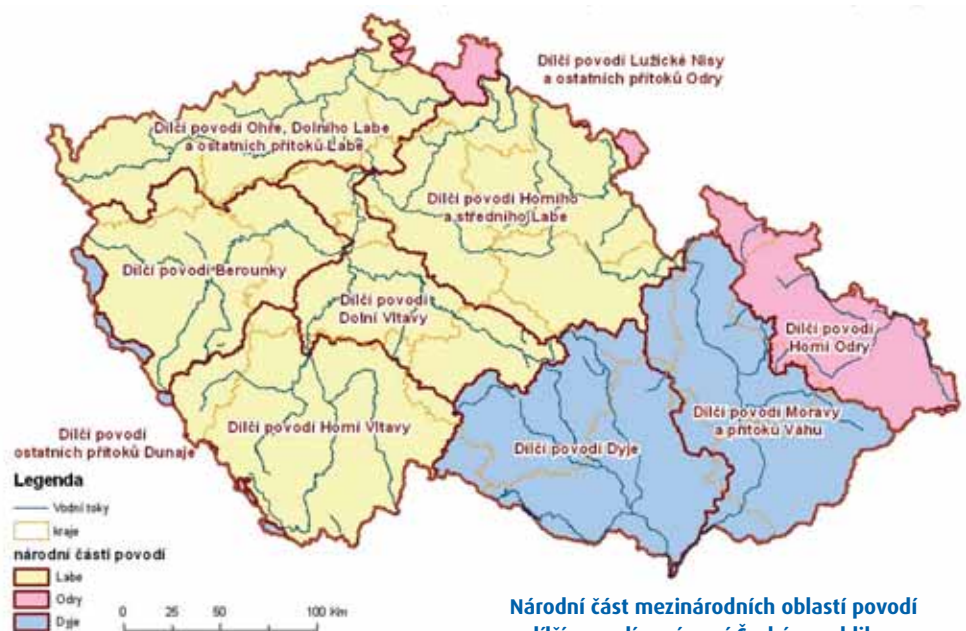
RNDr. Petr Kubala
generální ředitel
Povodí Vltavy, státní podnik

Druhý cyklus plánování v oblasti vod – základní informace

Druhý cyklus plánování v oblasti vod, který právě probíhá (2010–2015) navazuje na cyklus první (2004–2009), který vyvrcholil v závěru roku 2009 schválením 8 plánů oblastí povodí zastupitelstvy příslušných krajů. Současný cyklus plánování se v některých náležitostech liší od cyklu prvního a zahrnuje, kromě aktualizace zmíněných plánů oblastí povodí, i zpracování dalších úrovní plánů povodí a nově i zpracování plánů pro zvládání povodňových rizik. Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát, a jeho účelem je vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy:

- ochrany vod jako složky životního prostředí,
- snížení nepříznivých účinků povodní a sucha a
- udržitelného užívání vodních zdrojů, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

První polovina druhého plánovacího cyklu byla věnována zejména novelizaci legis-

Národní část mezinárodních oblastí povodí a dílčí povodí na území České republiky

latury a přípravě metodických dokumentů a postupů. Novela zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) ve znění pozdějších předpisů (zákon

č. 150/2010 Sb.) stanovila novou strukturu původních oblastí povodí – v současné době dílčích povodí jako základních jednotek pro zpracování příslušných plánů povodí.

Úrovně plánování v oblasti vod

Plány povodí se zpracovávají ve třech úrovních pro:

- mezinárodní oblasti povodí (tzv. mezinárodní plány povodí – gestorem jejich zpracování jsou příslušné mezinárodní komise pro Labe, Odru a Dunaj),
- části mezinárodních oblastí povodí na území České republiky (tzv. národní plány povodí Labe, Odry a Dunaje) a
- dílčí povodí (Horní a střední Labe; Horní Vltava; Dolní Vltava; Berounka; Ohře, Dolní Labe a ostatní přítoky Labe; Horní Odry; Lužická Nisa a ostatní přítoky Odry; Morava a přítoky Váhu; Dyje; ostatní přítoky Dunaje).

Národní plány povodí pořizuje Ministerstvo zemědělství a Ministerstvo životního prostředí ve spolupráci s příslušnými správci povodí a místně příslušnými krajskými úřady. Tyto plány schvaluje vláda.

Plány dílčích povodí jsou aktualizací zmíněných plánů oblastí povodí, zpracovávají se však celkem pro 10 dílčích povodí. Z původních oblastí povodí byla vyčleněna dvě dílčí povodí, a to dílčí povodí Lužické Nisy a ostatních přítoků Odry a dílčí povodí ostatních přítoků Dunaje. Plány dílčích povodí pořizují správci povodí podle své působnosti ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady a ve spolupráci s ústředními vodoprávními úřady. Plány dílčích povodí schvaluje podle své územní působnosti kraje.

Plány pro zvládání povodňových rizik se zpracovávají pouze ve dvou úrovních – národní pro národní oblasti povodí Labe, Odry a Dunaje a mezinárodní. Povodňová problematika byla zahrnuta (nad rámec požadavků Rámcové směrnice o vodách) již do existujících plánů oblastí povodí.

Ve druhém cyklu plánování budou plány dílčích povodí obsahovat tzv. Dokumentaci oblastí s významným povodňovým rizikem, která bude hlavním podkladem pro pořízení příslušných plánů na národní úrovni a dále i samostatnou kapitolu, která se

bude zabývat extrémními jevy – suchem a povodněmi mimo tyto oblasti.

Vodní útvary zůstávají základními jednotkami pro management povodí v plánech povodí. Smyslem ustavení pojmu vodní útvary a jejich vymezení je rozčlenit dílčí povodí na jednotné hydrologické a hydrogeologické celky tak, aby byly dostatečně reprezentativní a vzájemně srovnatelné. Vymezení jednotlivých vodních útvarů je provedeno tak, aby umožňovalo řádně popsat jejich stav, včetně identifikace všech významných vlivů a problémů, tento stav porovnat s environmentálními cíli a přijmout případná opatření.

Vodní útvary se dělí do dvou základních skupin – útvary

povrchových vod a útvary podzemních vod. Útvary povrchových vod se dále člení na přírodní, silně ovlivněné a umělé, přičemž silně ovlivněný vodní útvar je útvar povrchových vod, který má v důsledku lidských činností podstatně změněný charakter a umělý vodní útvar je útvar povrchových vod vytvořený lidskou činností. Útvary povrchových vod se kromě toho dělí i na „řeky“, což jsou útvary povrchových vod tekoucích a „jezera“, což jsou útvary povrchových vod stojatých. V České republice se nevyskytují přírodní jezera relevantní velikosti, a proto jsou za vodní útvary v této kategorii vymezeny vodní nádrže s plochou hladiny přesahující 1 km² a je s nimi zacházeno jako se silně ovlivněnými vodními útvary.

Hodnocení stavu vodních útvarů je klíčovou záležitostí každého plánu povodí. Provádí se na základě údajů z monitorovacích programů. U útvarů povrchových vod se hodnotí jejich chemický stav a ekologický stav. U útvarů podzemních vod pak jejich chemický stav a kvantitativní stav. Hodnocení stavu vodních útvarů v plánech oblastí povodí v prvním cyklu bylo nastaveno velmi přísně – stačila jediná složka hodnocení, která nevyhověla cílům a stav celého vodního útvaru tak vycházel jako nevyhovující. Systém cílů a hodnocení jejich dosažení není pro druhý cyklus ještě dopracován do takové podoby, aby se s nimi dalo v současné době pracovat.

Plány povodí se zpracovávají ve třech základních etapách:

1. Přípravné práce, které musí obsahovat:
 - a) časový plán a program prací pro zpracování plánů povodí (a plánů pro zvládání povodňových rizik), který musí být zveřejněn a zpřístupněn uživatelům vody a veřejnosti k připomínce nejpozději do 22. 12. 2012;
 - b) analýzu všeobecných a vodo hospodářských charakteristik povodí, zhodnocení dopadů lidské činnosti na stav povrchových a podzemních vod, ekonomickou analýzu užívání vody, a na jejich základě zpracovaný předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami zjištěných v povodí, včetně uvedení umělých vodních útvarů, určení silně ovlivněných vodních útvarů a jeho zdůvodnění a návrhu zvláštních cílů ochrany vod, který musí být zveřejněn a zpřístupněn uživatelům vody a veřejnosti k připomínce nejpozději do 22. 12. 2013
2. Návrhy plánů povodí, které musí být zpracovány podle výsledků přípravných prací a obsahovat programy opatření k dosažení cílů; tyto plány musí být zveřejněny a zpřístupněny uživatelům vody a veřejnosti k připomínce nejpozději 22. 12. 2014.
3. Plány povodí upravené podle vyhodnocení konzultací s uživateli vody a veřejností; tyto plány je nutné schválit a zveřejnit nejpozději do 22. prosince 2015.

Plány pro zvládání povodňových rizik se zpracovávají ve třech, resp. čtyřech základních etapách:

1. Předběžné vyhodnocení povodňových rizik a vymezení oblastí s významným povodňovým rizikem, a to nejpozději do 22. 12. 2011;
2. Mapy povodňového nebezpečí a povodňových rizik pro oblasti vymezené podle bodu 1 a to nejpozději do 22. 12. 2013;
3. Návrhy plánů pro zvládání povodňových rizik, které musí být zveřejněny a zpřístupněny veřejnosti k připomínce nejpozději do 22. 12. 2014;
4. Plány pro zvládání povodňových rizik upravené podle vyhodnocení konzultací s veřejností, tyto plány je nutno schválit a zveřejnit nejpozději do 22. prosince 2015.

Proč 22. prosinec?

Datum 22. prosince se vztahuje k datu nabytí účinnosti Rámcové směrnice o vodách v roce 2000 a tímto datem jsou pak termínově koordinovány s termíny Povodňové směrnice (2007/60/ES). Toto datum představuje nejzazší termíny pro zpracování nebo zveřejnění příslušných etap plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových

rizik. V rámci časového plánu a programu prací zpracování plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik jsou tyto termíny respektovány, ale jednotlivé etapy plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik mají, s ohledem na složitý systém projednávání na národní úrovni, zpravidla nastaveny dřívější termíny.

Aktualizace Plánů oblastí povodí – plány dílčích povodí

Povodí Vltavy, státní podnik pořídil v rámci prvního cyklu plánování v oblasti vod v letech 2004 až 2009 Plán oblasti povodí Horní Vltavy, Plán oblasti povodí Berounky a Plán oblasti Dolní Vltavy. Tyto tři plány byly v závěru roku 2009 schváleny zastupitelstvy příslušných krajů v rámci

jejich územní působnosti a v prosinci roku 2009 zveřejněny. Následně pak vydaly rady krajů závazné části těchto plánů v rámci své územní působnosti nařízením. Schválené plány oblastí povodí nahradily do té doby platné dokumenty Směrného vodohospodářského plánu České republiky.

Plány oblastí povodí zůstanou v platnosti až do jejich aktualizace – schválení a zveřejnění Plánu dílčího povodí Horní Vltavy, Plánu dílčího povodí Berounky, Plánu dílčího povodí Dolní Vltavy a Plánu dílčího povodí ostatních povodí Dunaje v prosinci roku 2015.

Změny v novém plánovacím období

V porovnání s prvním plánovacím cyklem došlo k celé řadě změn. Ty se týkají jak názvosloví a plošného vymezení jednotlivých oblastí (nyní dílčích) povodí, útvarů povrchových vod (tekoucích i stojatých) a útvarů podzemních vod, ale i přístupů k pojetí plánování – hodnocení stavu a metodických postupů, především systému hodnocení stavu vodních útvarů a nově budou stanoveny i cíle. Jednou z hlavních změn je nastavení více úrovní plánů povodí a rozdělení povinné náplně těchto plánů vyhláškou č. 24/2011 Sb., o plánech povodí a plánech pro zvládání povodňových rizik. Oproti prvnímu plánovacímu období nebudou na úrovni dílčích povodí samostatně zpracovány následující dokumenty a části:

- plán pro zvládání povodňových rizik,
- časový plán a program prací,
- ekonomická analýza,
- konzultace s veřejností u povinných výstupů plánů,
- posouzení vlivu plánů na životní prostředí.

Tyto aktivity se budou odehrávat na úrovni národních plánů, přičemž z úrovně dílčích povodí budou podporovány příslušnými podklady.

Dílčí povodí

Pro druhý plánovací cyklus došlo v územní působnosti státního podniku Povodí Vltavy k vymezení nového dílčího povodí – dílčího povodí ostatních přítoků Dunaje. Toto dílčí povodí bylo vyčleněno z oblastí povodí Horní Vltavy a Berounky, protože povrchové vody z tohoto území netvoří přítoky Berounky ani Vltavy a v minulém plánovacím období zde byly pouze z administrativních důvodů. Dílčí povodí ostatních přítoků Dunaje doplňuje Národní plán povodí Dunaje a jeho prostřednictvím bude začleněno i do Mezinárodního plánu povodí Dunaje.

Oblasti povodí ve správě státního podniku Povodí Vltavy (2009–2015)

Dílčí povodí ve správě státního podniku Povodí Vltavy (2015–2021)

Vodní útvary

Podstatnou změnou byla revize vymezení útvarů povrchových vod tekoucích i stojatých. Některé útvary tekoucích vod byly spojeny a jiné zase rozděleny na základě zkušeností z prvního plánovacího období. Zásadní změnou však byla revize vymezení útvarů stojatých vod na základě jednoho kritéria – všechny vodní nádrže a zatopené zbytkové jámy po těžbě nerostů s plochou hladiny nad 1 km². Srovnání počtu jednotlivých vodních útvarů v prvním a druhém plánovacím cyklu je uvedeno v následujících tabulkách:

Počet útvarů povrchových vod – 1. plánovací cyklus

Oblast povodí	Tekoucí	Stojaté	Celkem
Horní Vltava	140	15	155
Berounka	93	6	99
Dolní Vltava	79	4	83
PVL celkem	312	25	337

Počet útvarů úpravných vod – 2. plánovací cyklus

Dílčí povodí	Tekoucí	Stojaté	Celkem
Horní Vltava	138	24	162
Berounka	86	4	90
Dolní Vltava	78	4	82
ostatní přítoky Dunaje	16	0	16
PVL celkem	318	32	350

Útvary podzemních vod budou revidovány až v závěru přípravných prací plánů dílčích povodí v roce 2013, dá se však předpokládat, že ke změnám s největší pravděpodobností dojde.

Nové metodické postupy

Pro druhý cyklus pořizování plánu dílčích povodí byly vytvořeny nové metodické postupy, které v minulém plánovacím období buď zcela chyběly, nebo nebyly dostačující. Tyto nové metodiky zohlednily požadavky nových institutů vodního zákona a zároveň zde byly promítnuty zkušenosti z prvního plánovacího cyklu. Jedná se především o následující metodické postupy, jejichž pořizovatelem bylo Ministerstvo životního prostředí:

- Hodnocení ekologického stavu útvarů povrchových vod tekoucích pomocí biologické složky fyto-bentos (2011);
- Hodnocení ekologického stavu útvarů povrchových vod tekoucích pomocí biologické složky fytoplankton (2011);
- Hodnocení ekologického stavu útvarů povrchových vod tekoucích pomocí biologické složky makrozoobentos (2011);
- Hodnocení ekologického stavu útvarů povrchových vod tekoucích (kategorie řeka) pomocí biologické složky ryby (2011);
- Hodnocení všeobecných fyzikálně-chemických složek ekologického stavu útvarů povrchových vod tekoucích (2011);
- Hodnocení chemického stavu útvarů povrchových vod tekoucích (2011);
- Výběr a hodnocení reprezentativnosti monitorovacích míst pro zjišťování a hodnocení ekologického stavu útvarů povrchových vod tekoucích pomocí biologických složek (2011);
- Výběr a hodnocení reprezentativnosti monitorovacích míst pro zjišťování a hodnocení chemického stavu útvarů povrchových vod tekoucích a chemických ukazatelů pro hodnocení ekologického stavu útvarů povrchových vod tekoucích (2011);
- Hodnocení ekologického stavu útvarů povrchových vod tekoucích – specifické znečišťující látky (2011);
- Výběr relevantních zdrojů znečištění nad hodnoty norem environmentální kvality pro stanovení mísicích zón podle § 6 vyhlášky č. 98/2011 Sb. (2012);
- Metodika a obsah koncepčního modelu útvarů podzemních vod pro druhý cyklus plánů oblastí povodí v ČR (2011);
- Určení silně ovlivněných vodních útvarů (DHI a.s. 2012).

Pokud není uvedeno jinak, metodiky zpracoval Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.Masaryka, v.v.i. Zbývající metodiky by měly být k dispozici nejpozději do poloviny roku 2013.

Stanovení cílů

Stanovení cílů je zásadní a naprosto nezbytnou složkou pro zahájení procesu plánování v oblasti vod. Podle odst. 4 § 24 vodního zákona stanoví národní plány povodí cíle:

- pro ochranu a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů,
- ke snížení nepříznivých účinků povodní a sucha,
- pro hospodaření s povrchovými a podzemními vodami a udržitelné užívání těchto vod pro zajištění vodohospodářských služeb, a
- pro zlepšování vodních poměrů a pro ochranu ekologické stability krajiny.

Stanovení cílů má proběhnout dle návrhu časového plánu a programu prací zpracování plánů povodí a plánů pro zvládání povodňových rizik do konce roku 2012.

Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami

Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami, které budou identifikovány v jednotlivých dílčích povodích, zejména na základě analýzy charakteristik povodí a zhodnocení vlivů lidské činnosti na stav vodních útvarů, je určitou formou zadání, na co se má příslušný plán povodí přednostně zaměřit a jaká opatření se pro dosažení cílů budou v rámci těchto plánů především navrhovat.

V rámci plánů dílčích povodí budou významné problémy nakládání s vodami identifikovány pro každý vodní útvar. Následně budou informace z úrovně dílčích povodí převedeny a shrnuty na úrovni národních plánů povodí a jako jeden celek pro každou národní část mezinárodních oblastí povodí zveřejněny po 6 měsících k připomínkám veřejnosti.

Identifikace významných problémů nakládání s vodami musí respektovat i mezinárodní úroveň. V rámci Mezinárodního plánu povodí Labe byly v prvním plánovacím období identifikovány 3 hlavní okruhy významných problémů nakládání s vodami:

- morfologické změny povrchových vod;
- významné látkové zatížení;
- odběry a převody vody.

Předběžný přehled významných problémů nakládání s vodami je povinně zveřejňovaný výstup procesu plánování v oblasti vod, ke kterému bude zpracován samostatný informační list.

Konzultace s veřejností při pořizování Plánu dílčího povodí Horní Vltavy, Plánu dílčího povodí Berounky, Plánu dílčího povodí Dolní Vltavy, Plánu dílčího povodí ostatních přítoků Dunaje

Povodí Vltavy, státní podnik, jakožto pořizovatel plánů dílčích povodí v rámci své územní působnosti, bude v průběhu procesu plánování v oblasti vod vydávat jednotlivé informační listy. Tyto listy budou vydávány ke každému významnému výstupu plánů povodí nebo plánů pro zvládání povodňových rizik. Nejedná se tedy o pravidelný časový interval.

Věříme, že Vám tyto informační listy pomohou v porozumění tomu, co vlastně proces plánování v oblasti vod v České republice obnáší, co všechno je jeho obsahem a jakým způsobem se může ať již odborná či laická veřejnost do tohoto procesu zapojit. Všechny relevantní informace jsou rovněž umístěny na našich webových stránkách:

<http://www.pvl.cz/planovani-v-oblasti-vod/aktualizace---plany-dilcich-povodi>

Můžete se též obrátit přímo na nás – Povodí Vltavy, státní podnik, Holečkova 8, 150 24 Praha 5 – oddělení plánování v oblasti vod.

Vydavatel: Povodí Vltavy, státní podnik
Holečkova 106/8, 150 24 Praha 5
tel: 221 401 111, fax: 257 322 739
e-mail: pvl@pvl.cz
www.pvl.cz

